

30/10

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Aan

Minister VWS

Deadline: 31-10-2025
12:00 uur

Directie Internationale
Zaken
Team B Europa

Ontworpen door

nota

(ter beslissing)

Fiche voorstel MFK nucleaire veiligheid en ontmanteling

Datum Document
28-10-2025

Kenmerk
4262979-1090489-IZ

Bijlage(n)
1

1. Aanleiding

Op 3 september 2025 publiceerde de Europese Commissie (hierna: EC) een wetsvoorstel (COM(2025)598) met betrekking tot nucleaire veiligheid en financiële programma's voor de ontmanteling van nucleaire faciliteiten. De Commissie doet dit voorstel in het kader van het volgend Meerjarig Financieel Kader (MFK) voor de periode 2028-2034.

2. Geadviseerd besluit

- U wordt geadviseerd akkoord te gaan met dit BNC-fiche;
- Indien u akkoord gaat zal het fiche op 4 november ter bespreking worden voorgelegd in het interdepartementale CoCo-overleg en daarna worden doorgeleid naar de MR van 7 november;
- Na MR-akkoord stuurt de minister van Buitenlandse Zaken het fiche naar de beide Kamers der Staten Generaal.

3. Kernpunten

De voor u relevante kern van het voorstel is:

- VWS heeft niet de benodigde kennis en capaciteit om de uitvoering van de ontmanteling van de Hoge Flux Reactor (HFR) in Petten op zich te nemen;
- Het wetsvoorstel kan de indruk wekken dat de Commissie ten allen tijde de volledige kosten van de ontmanteling van de HFR op zich zal nemen. Dit is echter niet wat er staat in het voorstel, er is geen blanco cheque;

Samenvatting voorstel

- De Commissie stelt voor om twee instrumenten op het gebied van nucleaire veiligheid en ontmanteling samen te voegen en de financiering hiervoor voort te zetten onder het volgend MFK.

- Binnen de verordening kan onderscheid gemaakt worden tussen een externe en interne component. De externe component ziet op het bijdragen tot een hoog niveau van nucleaire veiligheid en stralingsbescherming, een veilig beheer van verbruikte splijtstof en radioactief afval en ontmanteling en toepassing van efficiënte en effectieve veiligheidscontroles voor nucleair materiaal in partnerlanden. De interne component ziet op financiële programma's voor de ontmanteling van nucleaire faciliteiten waaronder die van de Commissie op locaties van het JRC. Een van de nucleaire faciliteiten van het JRC die hier bedoeld worden is de HFR in Petten. De HFR is in eigendom van het JRC;
- Bij de interne component stelt de Commissie voor om bilaterale onderhandelingen (negotiations) te voeren tussen de Commissie en betrokken lidstaat om te bepalen of het betrokken lidstaat bereid is om vrijwillig het eigendom van de nucleaire faciliteit over te nemen en de verantwoordelijkheid om het ontmantelingsprogramma voort te zetten en te implementeren;
- Nieuw is de term "onderhandelingen" ("negotiations"), in de huidige wet staat de term "gesprekken" ("discussions");
- Ook nieuw in dit voorstel is dat er een deadline, van twee jaar, wordt gekoppeld aan deze onderhandelingen. Deze deadline is twee jaar na ingang van dit instrument. De achtergrond van deze deadline wordt niet duidelijk uit het voorstel.

Directie Internationale Zaken
Team B Europa

Kenmerk
4262979-1090489-IZ

Samenvatting beoordeling

- Het kabinet steunt de Commissie in het streven naar vereenvoudiging door de externe en interne instrumenten samen te voegen. Dit past binnen de voorgestelde modernisering van het MFK, wat het kabinet verwelkomt;
- Het kabinet steunt niet zonder meer het voorstel om toe te voegen dat er onderhandelingen (negotiations) zullen plaatsvinden tussen het JRC en de lidstaat over de overdracht van een nucleaire faciliteit;
- Formalisatie van het proces zou de suggestie kunnen wekken dat er ruimte is voor een overdracht van verantwoordelijkheden. Het kabinet heeft het standpunt dat het JRC verantwoordelijk is en blijft voor de ontmanteling van de HFR. Niet alleen financieel, maar ook organisatorisch. Volgens het kabinet kan er geen sprake zijn van risico overdracht, in welke vorm dan ook, aan Nederland. Voor de organisatorische uitvoering van de ontmanteling heeft Nederland bovendien niet de benodigde kennis en capaciteit;
- Ondergeschikt aan bovenstaand, maar wel ook van belang is dat de passage in het wetsvoorstel over de bekostiging van de ontmanteling de mogelijkheid voor risico overdracht naar Nederland niet uitsluit. Er wordt aangegeven dat de Commissie in het geval van een dergelijke overeenkomst nog steeds volledig het relevante ontmantelingsprogramma zal bekostigen. Waarbij de vraag rijst wat 'relevante' betekent. Daarnaast merkt het kabinet op dat er in de praktijk vaak discussie ontstaat wie voor welke risico's verantwoordelijk is als de partij die de uitvoering voor haar rekening neemt een andere is dan de partij die de rekening betaald;
- Het kabinet wil zich desondanks constructief inzetten en vragen naar nadere informatie omtrent de beweegredenen voor- en juridische gevolgen van de introductie van 'negotiations' t.o.v. 'discussions'. Indien blijkt dat hiermee enige vorm van risico overdracht of afzwakking van het vrijwillige karakter van 'discussions' bedoeld wordt, zal Nederland hier niet mee akkoord kunnen gaan.

Waarom reageert VWS op dit onderdeel van het voorstel

- Voorheen fungeerde het ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) als aanspreekpunt binnen de overheid voor het JRC als het om de HFR ging, dit vanuit haar beleidsverantwoordelijkheid voor NRG. Het is de bedoeling dat dit gedeelte van de KGG verantwoordelijkheid voor NRG overkomt naar VWS. Formeel is dit nog niet geregeld, wel is afgesproken dat vooruitlopend op deze formalisering VWS alvast als aanspreekpunt dient voor het JRC;
- Dit betekent niet dat VWS (beleids)verantwoordelijk is voor alle onderwerpen die met het JRC ter sprake komen. Omdat het in dit voorstel de ontmanteling van de HFR betreft waarvoor de verantwoordelijkheid volledig bij het JRC ligt, is er dus geen enkel departement in Nederland voor verantwoordelijk. Omdat VWS door het JRC hier eerder informeel over is benaderd (gesprek hoogambtelijk december 2024), heeft VWS de pen opgepakt voor dit fiche.

Directie Internationale Zaken
Team B Europa

Kenmerk
4262979-1090489-IZ

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek

Het standpunt is conform eerder informele gesprekken die de Staat over dit onderwerp met het JRC heeft gevoerd.

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

Het JRC is en blijft verantwoordelijk voor de ontmanteling van de HFR. Niet alleen financieel, maar ook organisatorisch. Er kan geen sprake zijn van risico overdracht, in welke vorm dan ook, aan Nederland.

c. Arbeidsmarkteffecten zorg- en welzijnsveld

N.v.t.

d. Gevolgen administratieve lasten

N.v.t.

e. Financiële en personele gevolgen VWS en uitvoeringsorganisaties

N.v.t.

f. Juridische aspecten haalbaarheid

N.v.t.

g. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

Intern is het fiche afgestemd met IZ, PMI, WJZ en FEZ en coördinator regeldruk (PZo). Interdepartementaal met alle betrokken departementen via het gangbare BCN-proces.

h. Toezeggingen

N.v.t.

i. Fraudetoets

N.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

a. Motivering

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.